

PRIMJERI PLAGIJARIZMA

U dolje navedenim primjerima istaknute su neke od najčešćih zamki prilikom preuzimanja i posuđivanja tuđih misli iz izvornog teksta. Originalni primjeri navedeni u ovom tekstu su nastali na osnovu uputa preuzetih iz *Vodiča za plagijarizam Univerziteta u Oxfordu* (<http://www.ox.ac.uk/students/academic/guidance/skills/plagiarism>).

Korišteni stil citiranja je MLA (Modern Language Association).

Izvorni tekst

Uporedo sa insistiranjem na fondu izgrađivalo se i shvatanje da je potrebno organizovati pristup znanju i uvažiti potrebe korisnika kao pojedinaca – stanovište koje su najjasnije izrazili pioniri bibliotekarstva – da je biblioteka društvena ustanova koja je imala svoju ulogu u organizovanju društva. Dok su jedni u ovome videli društvenu kontrolu, drugi su zauzeli liberalniji stav videći u javnim bibliotekama sredstvo za širenje pismenosti i ljubav prema učenju.

Brofi, Piter (2005), *Biblioteka u dvadeset prvom veku: nove usluge za informaciono doba*, Clio, Beograd.

Plagirano

1. Shvatanje da je potrebno organizovati pristup znanju i uvažiti potrebe korisnika kao pojedinaca, uporedo sa insistiranjem na fondu, najjasnije su kao svoje stanovište preuzeli pioniri bibliotekarstva držeći da je biblioteka društvena ustanova koja ima svoju ulogu u organizovanju društva. Sa druge strane, postoje i liberalnija gledišta koja biblioteke ne posmatraju kroz prizmu društvene kontrole već kao sredstvo za širenje pismenosti i ljubavi prema učenju (**ovo je tzv. složenac sastavljen od doslovno prepisanih rečenica izvornog teksta, uz poneku riječ, promijenjenu tu i tamo. Nema nigdje navoda autora originalnog, izvornog teksta, niti naznaka da ovo nisu riječi autora teze**).
2. Uporedo sa viđenjem biblioteke kao društvene ustanove koja je imala svoju ulogu u organizovanju društva, pioniri bibliotekarstva su najjasnije isticali svoje stavove kako uporedo sa insistiranjem na izgradnji fonda, organizovanje pristupa znanju i uvažavanje potreba korisnika kao pojedinaca jesu ključne odrednice za utemeljenje odgovornog profesionalnog djelovanja. Dok su neki autori u raspravama o ulozi biblioteka vidjeli društvenu kontrolu, drugi su zauzeli liberalniji stav videći u javnim bibliotekama sredstvo za širenje pismenosti i ljubav prema učenju (**ovo je primjer mješavine prepisivanja od riječi do riječi i prihvatljivog parafraziranja. Iako je samo jedna rečenica prepisana iz izvornog teksta, ovo se i dalje smatra plagijatom. Iznesena misao u prvoj rečenici nije uopće navedena, dok je u drugoj rečenici pozivanje na „neke autore“ nedovoljno. Autor teze treba se koristiti jasnim referencama kako bi potvrdio da je riječ o mislima preuzetim od drugih ljudi**).

3. Stanovište pionira bibliotekarstva – da je biblioteka društvena ustanova koja ima neupitnu ulogu u organizovanju društva – pokazuje da, „dok su jedni u ovome videli društvenu kontrolu, drugi su zauzeli liberalniji stav videći u javnim bibliotekama sredstvo za širenje pismenosti i ljubav prema učenju“¹ (**ovdje je prisutna mješavina priznatog i nepriznatog citiranja, što navodi čitaoca na pomisao da je prvi red teksta odista napisao baš autor te teze. Sav citirani materijal mora biti smješten pod navodne znake i na odgovarajući način naveden**).
4. Uz izgradnju fonda voditi računa o pojedinačnim potrebama korisnika i angažovati se u organizovanju pristupa znaju jeste „stanovište koje su najjasnije izrazili pioniri bibliotekarstva – da je biblioteka društvena ustanova koja je imala svoju ulogu u organizovanju društva.“ Piter Brofi tvrdi kako se, sa jedne strane, na to gledalo kao mehanizam društvene kontrole, dok se, sa druge strane, u tome vidjelo zauzimanje liberalnijeg stava spram misije javnih biblioteka u širenju pismenosti i ljubavi prema učenju (**iako je najupečatljivija fraza smještena pod navodne znake i ispravno navedena, a prvobitni autor naveden u tekstu, u velikoj količini je prisutno posuđivanje. Umjesto toga, autor teze je to trebao prepričati svojim riječima**).
5. Paralelnim insistiranjem na građi formiralo se i mišljenje kako je, u skladu s tim, potrebno također organizovati i pristup znanju uvažavajući pojedinačne potrebe korisnika. Samo stanovište da je biblioteka društvena ustanova koja u organizovanju društva ima svoju važnu ulogu, što su predvodnici bibliotekarstva iznosili kao svoja najdublja ubjeđenja, jedni su smatrali pretpostavkom za društvenu kontrolu, dok su drugi u tome vidjeli liberalniji stav videći u javnim bibliotekama sredstvo za širenje pismenosti i ljubav prema učenju.² (**ovo na prvi pogled može izgledati prihvatljivim, međutim zbog dosljednog imitiranja strukture rečenice iz originalnog odlomka i korištenjem sinonima za većinu riječi, tekst prvobitnog autora je previše revnosno parafraziran. Navođenjem autora prvobitnog teksta nije do kraja jasno do koje je mjere išlo posuđivanje. Umjesto toga, autor teze bi trebao iznijeti argumente svojim riječima, umjesto da se oslanja na „prijevod“ prvobitnog teksta**).

Neplagirano

1. Piter Brofi smatra kako se već iz najranijih tumačenja o ulozi biblioteka u društvu može zaključiti da, pored brige o fondu, organizovanje pristupa znanju predstavlja osnovu za zadovoljavanje informacijskih potreba korisnika, ali i da je biblioteka kao društvena ustanova određena svojom ulogom koja utječe na organizovanje društva te bismo je mogli nazvati institucijom demokratske odgovornosti. On zaključuje da se iz toga da iščitati mogućnost društvene kontrole ili pak liberalnije zauzimanje stava o ulozi javnih biblioteka u promicanju pismenosti i podrške procesima učenja³ (**ovakvo**

¹ Brofi, Piter (2005), *Biblioteka u dvadeset prvom veku: nove usluge za informaciono doba*, Clio, Beograd, str. 71.

² Brofi, Piter (2005), *Biblioteka u dvadeset prvom veku: nove usluge za informaciono doba*, Clio, Beograd, str. 71.

³ Brofi, Piter (2005), *Biblioteka u dvadeset prvom veku: nove usluge za informaciono doba*, Clio, Beograd, str. 71.

parafraziranje odlomka je prihvatljivo, pošto izbor riječi i struktura rečenice pokazuju čitaočevo tumačenje ne držeći se isuviše revnosno prvobitnog teksta. Izvor misli o kojem se vodi rasprava je ispravno naveden).

2. Piter Brofi ukazuje kako na dva načina interpretiranja uloge biblioteka u društvu, jedan koji naglašava organizaciju znanja kao potencijalno sredstvo društvene kontrole, i drugi, liberalniji, koji potcrtava demokratizaciju pristupa znanju⁴ (**ovo je kratak prikaz tvrdnje uz odgovarajuće navođenje**).

Priredio: doc. dr. Mario Hibert (12. 11. 2014)

⁴ Brofi, Piter (2005), *Biblioteka u dvadeset prvom veku: nove usluge za informaciono doba*, Clio, Beograd, str. 71.